

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Кафедра екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та
травматології

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність (спеціалізація) 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) **Другий
(магістерський) рівень** вищої освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Екстрена та невідкладна медична допомога»

(назва навчальної дисципліни)

Силабус було затверджено на засідання кафедри
протокол №28 від 28.08.2020

підпис зав. каф. _____ Березка М.І.

Силабус було затверджено методичною комісією ХНМУ
з проблем професійної підготовки хірургічного профілю

Протокол № _____ та від

підпис голови методичної комісії _____ Сипливий В.О.

Харків – 2020 р

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Екстрена та невідкладна медична допомога»

Розробники:

доцент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, к.мед.н. В.В. Григорук

Викладачі:

Професор, доктор мед наук Березка Микола Іванович

Професор, доктор мед. наук Литовченко Віктор Олексійович

Доцент, кандидат мед наук Григорук Вікторія Володимирівна

Доцент, кандидат мед наук Бітчук Микола Денисович

Доцент, кандидат мед наук Остапенко Вікторія Миколаївна

Асистент, кандидат мед наук Гарячий Євгеній Владиславович

Асистент, кандидат мед наук Власенко Дмитро Вячеславович

Асистент, кандидат мед наук Лапшин Дмитро Вячеславович

Асистент, кандидат мед наук Літовченко Андрій Вікторович

Асистент, кандидат мед наук Рамі Аль Масрі А.Ф.

Асистент Гришняєва Олена Володимирівна

Асистент Кучеренко Богдан Юрійович

Інформація про викладачів

Березка Микола Іванович – завідувач кафедрою екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, спеціалізація ортопедія і травматологія, медицина невідкладних станів

Литовченко Віктор Олексійович – професор кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, доктор мед наук, спеціалізація ортопедія і травматологія, медицина невідкладних станів

Григорук Вікторія Володимирівна – доцент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація ортопедія і травматологія, медицина невідкладних станів

Бітчук Микола Денисович – доцент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація анестезіологія, медицина невідкладних станів

Остапенко Вікторія Миколаївна – доцент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація анестезіологія

Гарячий Євгеній Владиславович – асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація ортопедія і травматологія, медицина невідкладних станів

Власенко Дмитро Вячеславович – асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація ортопедія і травматологія

Лапшин Дмитро Вячеславович – асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація ортопедія і травматологія

Літовченко Андрій Вікторович – асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація ортопедія і травматологія

Рамі Аль Масрі А.Ф. – асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, спеціалізація ортопедія і травматологія, медицина невідкладних станів

Гришняєва Олена Володимирівна асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, спеціалізація психіатр, психотерапевт, психолог, медицина невідкладних станів

Кучеренко Богдан Юрійович – асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, спеціалізація ортопедія і травматологія,

Контактний тел. та E-mail кафедри: тел. +380683931688, kafedraenmdohtnmy@gmail.com

Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: розклад та місце проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Локація: заняття проводяться в умовах Комунального некомерційного підприємства Харківської обласної ради «Обласна клінічна лікарня»

Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 1,5	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин - 45	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки:
		5-й
		Семестр
		9,10
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента –15	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		10 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		15 год.
Індивідуальні завдання:		
Вид контролю: Диференційований залік		

Освітня програма вищої освіти України, другий (магістерський) рівень,

кваліфікація освітня, що присвоюється – магістр, галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 221 «Стоматологія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266», відповідно до наказу МОН України від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

Сторінка дисципліни в системі Moodle – Кафедра екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Програма дисципліни “Екстрена і невідкладна медична допомога” для вищих медичних навчальних закладів України IV рівнів акредитації базується на положеннях Закону України “Про екстрену медичну допомогу” (далі Закон) від 5 липня 2012 року № 5081-VI.

Дисципліна вивчає особливості роботи системи Екстреної та невідкладної медичної допомоги та медицини катастроф в Україні. При складанні враховані існуючі в Україні клінічні протоколи з медицини невідкладних станів а також рекомендації Європейської ради реанімації (2010, 2015 р.) та Всеукраїнської

громадської організації “Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та невідкладної медичної допомоги”.

Предмет “Екстрена і невідкладна медична допомога” – клінічна дисципліна, яка систематизує отримані раніше знання студентів з анатомії і фізіології людини, фармакології, гігієни, патологічної анатомії, патологічної фізіології, хірургії військових та надзвичайних станів, хірургії надзвичайних станів, терапії, травматології та закладає основи теоретичних знань і практичних навичок з організації і надання екстреної медичної допомоги пацієнтам у невідкладних станах на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах, у тому числі й під час надзвичайних ситуацій мирного часу.

Мета та завдання дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни: вивчення особливостей організації та надання екстреної і невідкладної медичної допомоги постраждалому/потерпілому на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі:

- діагностування невідкладних станів: за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі та ін.), в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики огляду та дані можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини поставити діагноз;
- проведення лікувально-евакуаційних заходів: в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення, організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення і військовослужбовців;
- визначення тактики надання екстреної медичної допомоги: за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах

обмеженого часу за допомогою стандартних схем визначити тактику надання екстреної медичної допомоги;

- надання екстреної медичної допомоги: за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, надавати екстрену медичну допомогу

Статус дисципліни – нормативна дисципліна у змішаному **форматі** (має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні, інтерактивні технології, онлайн консультування і т.п.

Методи навчання (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти, підручники та ін), що можуть використовуватися для підготовки з посиланням на репозиції ХНМУ та систему Moodle

Рекомендована література

1. Закон України від 5 липня 2012 року № 5081-VI “Про екстрену медичну допомогу”.
2. http://5ka.at.ua/load/medicina_ta_zdorov_39_ja/persha_domedichna_dopomoga_vumovakh_nadzvichajnikh_situacijakh_pri_opikakh_obmorozhenni_udushenni_referat/37-1-0-20950
3. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога /І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. – К.: ВСВ “Медицина”, 2012. – 728 с.
4. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап – алгоритми маніпуляції (базовий рівень). – Г.Г. Рошчін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. – К., 2012 – 84 с.
5. Екстрена та невідкладна медична допомога. Том 1.-Допомога травмованим

на догоспітальному етапі: національний підручник/ В.О. Кирилюка, С.О. Гур'єв, Г.В. Загородній, А.А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. – Київ. – 2017. – 504 с.

6. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) /Г.Г. Роцін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін: за ред. Г.Г. Роціна. – К.: ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2011. – 159 с

8 http://knowledge.allbest.ru/life/2c0a65625a3bc68b4c53a88421316d37_0.html;

Пререквізити та кореквізити дисципліни Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтик хвороб, фармакології та медичної рецептури, епідеміології та принципів доказової медицини, загальної хірургії, терапії, фармакології, травматології, військово-польової хірургії.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 5 року навчання підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Результати навчання, в тому числі практичні навички (перелік знань, умінь та навиків, які здобуває здобувач вищої освіти в процесі її вивчення)

знати:

- перелік невідкладних станів, що потребують надання екстреної медичної допомоги, їх етіологію та патогенез;
- оснащення бригади екстреної медичної допомоги, відділення екстреної медичної допомоги багатoproфільної лікарні;
- протоколи надання екстреної медичної допомоги постраждалим (пацієнтам) на догоспітальному і ранньому госпітальному етапах.
- особливості надання екстреної медичної допомоги при масових ураженнях;

вміти:

- оцінити ризики небезпеки при наданні екстреної медичної допомоги;
- провести первинне і вторинне обстеження, на основі одержаних даних встановити провідний синдром та застосувати адекватний протокол з медицини невідкладних станів;
- зробити ЕКГ, виміряти тиск, користуватися пульсоксиметром;
- проводити серцево-легеневу реанімацію з або без застосування дефібриляторів;
- відновлювати прохідність дихальних шляхів (прийом Сафара, Геймліха), застосування дихальних трубок, ларінгеальних трубок та масок; застосування аспіраторів (механічних та автоматичних), мішка Амбу, виконати конікотомію або трахеостомію;
- зупиняти зовнішню кровотечу;
- виконувати іммобілізацію кінцівок, хребта;
- контролювати профузну кровотечу;
- надати непритомному стійке бічне положення.

Основними завданнями курсу є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія»:

Інтегральна компетентність	це розуміння алгоритму дій бригад ШМД при наданні екстреної та невідкладної медичної допомоги на місці події, підчас транспортування у лікувальний заклад та у відділенні екстреної медичної допомоги.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність спілкуватися англійською мовою. 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.. 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 10. Здатність бути критичним і самокритичним. 11. Здатність працювати в команді.

	<p>12 Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні. 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень. 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани. 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області. 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області. 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області. 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями. 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції. 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області. 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів. 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги. 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології. 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне). 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації. 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації. 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ. 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

	18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.
--	---

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми ОК 38 (Екстрена та невідкладна терапевтична допомога)Обов'язкові компоненти

ОК 38 Екстрена та невідкладна терапевтична допомога	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15
Знання	Зн2	Зн2	З 2				Зн2	Зн2	Зн2	Зн2	Зн2		Зн2		
Уміння	Ум1	Ум1	УМ1				УМ1	Ум1	Ум1	Ум1	УМ1		УМ1		
Комунікація			К				К	К	К		К		К1		
Автономія та відповідальність	Ав1	Ав1	Ав					Ав1	А	Ав1	Ав1		Ав1		

ОК 38 Екстрена та невідкладна терапевтична допомога	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18
Знання	Зн2	Зн	Зн2					Зн2		Зн2	Зн2				Зн			
Уміння	Ум1	Ум1	Ум1					Ум1		Ум1	Ум1				Ум1			
Комунікація	К1		К1							К1	К1							
Автономія та відповідальність	Ав1	Ав1	Ав1					Ав1		Ав1	Ав1							

Програмні результати навчання

Знання і розуміння:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).
3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).
6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
12. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).
14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.
16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).
22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).
23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23
Обов'язкові компоненти																							
ОК 38 Екстрена та невідкладна терапевтична допомога	+	+	+		+								+					+	+	+	+		+

Зміст дисципліни

Час проведення: за розкладом університету

Практичні заняття:

Заняття проводять у першу зміну з 08:00-12:15 або у другу зміну 12:25-16:45

Лекційні заняття проводять у першу зміну з 9:20:11:00 або у другу зміну 13:20-15:00

Навчально-тематичний план з навчальної дисципліни «Екстрена та невідкладна медична допомога» (за спеціальністю 221 «Стоматологія»)

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	усього	У тому числі				
лек		пр	лаб	інд	Срс	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ дисципліни 1						
Тема 1. “Організація надання екстреної і невідкладної медичної		1	1			2

допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта”.						
Тема 2. Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих.		1	2			2
Тема 3. Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження.		1	2			1
Тема 4. Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Вторинне обстеження.		1	2			1
Тема 5. Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим		2	4			2
Тема 6. Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події		2	3			3
Тема 7. Екстрена медична допомога при механічних травмах		1	2			2
Тема 8. Екстрена медична допомога при масових ураженнях		1	2			2
Підсумковий модульний контроль			2			
Разом	45	10	20	-	-	15

Теми лекцій

Теми лекцій		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація надання екстреної і невідкладної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта. Екстрена медична допомога при масових ураженнях.	2
2	Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих. Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження.	2
3	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Вторинне обстеження. Екстрена медична допомога при механічних травмах.	2
4	Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим	2
5	Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події.	2
Всього годин лекційних занять		10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація надання екстреної і невідкладної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта. Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження. Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих.	5

2	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Вторинне обстеження. Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події	5
3	Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим Екстрена медична допомога при масових ураженнях. 1 ч	5
4	Екстрена медична допомога при механічних травмах. Екстрена медична допомога при масових ураженнях. Диференційований залік	5
Всього годин практичних занять		20

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта.	2
2	Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих	2
3	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження.	1
4	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Вторинне обстеження	1
5	Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим	2
6	Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події	3
7	Екстрена медична допомога при механічних травмах.	2
8	Екстрена медична допомога при масових ураженнях	2
Всього годин самостійної роботи студента		15

Політика та цінності дисципліни.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Відвідування пацієнтів під час курації в лікарні можливо за умов наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію), або іншими інфекційними захворюваннями згідно поточної епідемічної ситуації.

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою. Студент може заробити додаткові бали за участь у написанні тез чи підготуванні реферату та його захисту на занятті (2 бали), активну участь у обговоренні тем (1 бал за тему). Загалом не більше 10 балів за дисципліну.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту

економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умов належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Техніка безпеки. Заняття за умов карантину будуть проведені у дистанційному форматі. Відпрацювання практичних навичок проводити за умов дозволу адміністрації університету з дотриманням маскового режиму, соціальної дистанції, наявності рукавичок.

Безпечна поведінка під час навчально-виховного процесу в приміщенні навчального закладу та на його території.

1. Під час перебування в навчальному закладі та на його території чітко виконувати правила безпеки життєдіяльності студентів: не бігати, не штовхатися, не кричати, не влаштовувати метушливого, неконтрольованого руху та рухливих ігор, що можуть призвести до падіння та травмування, не провокувати словами та рухами агресивної поведінки, що може призвести до бійки та травмування.
2. Бути обережним у найбільш травмонебезпечних місцях – уважно та спокійно спускатися й підійматися сходами, перебувати й пересуватися у вузьких коридорах, бути обережним у туалетах, приміщенні гардеробу, де наявні травмонебезпечні гачки, не підходити до вікон, не перехилитися через перила на сходах, не стояти біля дверей кабінетів (їх можуть раптово відчинити), не чіпати скляні двері в коридорах, не ховатися за ними – ці двері призначені для затримання проникнення диму й вогню у разі пожежі, вони найбільш травмонебезпечні.
3. Обережно пересуватися щойно помитою або намастикованою підлогою, щоб не впасти та не травмуватися.
4. Категорично заборонено кидати будь-які предмети з метою передачі іншим учасникам навчально-виховного процесу на сходах із метою попередження травм.
5. З метою попередження отруєнь кожен учень повинен мати, ідучи на навчання, запас кип'яченої питної води.
6. Чітко дотримуватися санітарно-гігієнічних норм: мати засоби особистої гігієни, регулярно мити руки перед уживанням їжі, до й після відвідування туалетних кімнат.
7. Виконувати вимоги внутрішнього розпорядку та режиму навчального закладу.
8. обов'язкове змінне взуття та медичний одяг;
9. Не можна заходити й виходити з кабінетів без дозволу викладача.
10. Під час занять дозволяється:
  - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Вимоги безпеки життєдіяльності студентів під час навчально-виховного процесу в приміщенні навчального закладу та на його території в разі, якщо аварійна ситуація виходить з-під контролю.

1. Слід не панікувати і пам'ятати, що безпека твого життя залежить від тебе. Потрібно правильно оцінити ситуацію і діяти в руслі правил та вимог даної інструкції з безпеки життєдіяльності. Намагатися залишити аварійно-небезпечне місце згідно плану евакуації.
2. Потрібно пам'ятати номери викликів екстрених служб.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі та ін. У разі змін у розкладі, що не залежать від викладача (посилення карантину) студентів повідомлять через деканат, оголошення на сайті університету, а заняття відбудеться у дистанційному форматі.

Політика оцінювання

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми. Рекомендується застосовувати види об'єктивного (стандартизованого) контролю теоретичної та практичної підготовки студентів.

Максимальна кількість балів –5.

Оцінювання поточної навчальної діяльності здійснюється на заняттях із використанням стандартних методів контролю; при засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за чотирибальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» (таблиця 1)

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються ДЗ або іспитом)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання диференційованого заліку.

Підсумкове заняття (далі - ПЗ) обов'язково проводиться згідно з робочою навчальною програмою з дисципліни (далі-РНПД) протягом семестру за розкладом, під час занять.

Приєм **ПЗ** здійснюється викладачем академічної групи або проводиться обмін суміжних груп між викладачами.

Диференційований залік з дисципліни або її частини - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому занятті за національною 4 бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії оцінювання практичних навичок і теоретичних знань (табл. 2, 3).

Таблиця 2

Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожен практичну навичку студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни.

Таблиця 3

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінка з дисципліни вираховується: з

ОД = ПНД + ДЗ

**Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою,
чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі підсумкові заняття, заліки, диференційовані заліки та іспити.

Студентам, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка **Fx**, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку або іспиту, але не склали його. Оцінка **F** виставляється студентам, які не допущені до складання диференційованого заліку або іспиту.

Оцінки "**Fx**" або "**F**" ("незадовільно") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення дисципліни, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють студенту відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 4) у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формою: У-5.03В-**диференційований залік**.

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання) за наявності не більше ніж 2 пропусків студент може відпрацювати їх свому або черговому викладачу. Лекційні заняття відпрацьовуються лектору (у призначений

лектором час у вигляді захисту реферату за темою лекції). Якщо заборгованість перевищує 2 заняття, або відпрацювати до завершення дисципліни студент не встиг, то розробляється індивідуальний графік відпрацювань, але не більше 1 теми за відпрацювання.

Контрольні питання

1. Організація діяльності служби екстреної медичної допомоги України (нормативно-правова база).

2. Організаційна структура, основні завдання та функції центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

3. Основні завдання, функції, права та відповідальність бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги.

4. Табелі оснащення та засоби особистої безпеки бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги.

5. Організаційна структура, основні завдання, функції та оснащення відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги багатопрофільної лікарні.

6. Мета, етичні, деонтологічні і юридичні аспекти екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі.

7. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки медичного персоналу, безпеки свідків події та постраждалого, наближення до постраждалого (хворого).

8. Ергономічні принципи в роботі виїзної бригади ЕМД (при роботі в приміщенні, на вулиці), робота в команді.

9. Первинний огляд (DRABCDE). Завдання первинного огляду. Технологія проведення у притомного і непритомного пацієнта.

10. Надання медичної допомоги в ході первинного огляду. Визначення подальшої тактики на місці події.

11. Завдання вторинного огляду. Показання для проведення вторинного огляду на місці події та на шляху евакуації. Технологія вторинного огляду

постраждалого (хворого).

12. Патогенез, клініка, діагностика і лікування обструкції дихальних шляхів у пацієнтів різних вікових груп.

13. Забезпечення прохідності дихальних шляхів шляхом закидання голови назад або виведення нижньої щелепи (висування вперед). Потрійний прийом Сафара.

14. Забезпечення прохідності дихальних шляхів при травмі шийного відділу хребта.

15. Ревізія і очищення ротової порожнини ручним і апаратним способами.

16. Застосування ротогорлової (орофарингеальної) і носогорлової (назофарингеальної) трубки.

17. Вентиляція легень постраждалого через маску з використанням ручного апарата для штучної вентиляції легень (Амбу), подання кисню.

18. Показання і техніка інтубації постраждалого.

19. Застосування альтернативних методів забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою ларингеальної маски, ларингеальної трубки, комбітьюба.

20. Симптоми часткової і повної непрохідності дихальних шляхів при попаданні стороннього тіла, методи її відновлення. Прийом Геймліха.

21. Показання і техніка конікопункції та конікотомії.

22. Поняття про термінальні стани. Діагностика клінічної смерті. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті.

23. Причини неефективного кровообігу. Діагностика раптової смерті.

24. Класифікація і оцінка серцевого ритму при зупинці серця.

25. Технологія серцево-легеневої реанімації при фібриляції шлуночків в дорослих.

26. Технологія серцево-легеневої реанімації при шлуночкової тахікардії в дорослих.

27. Технологія серцево-легеневої реанімації при безпульсовій електричній активності в дорослих.

28. Технологія серцево-легеневої реанімації при асистолії в дорослих.
29. Діагностика причин зупинки серця, які можна усунути у процесі реанімації – чотири “Г”: гіпоксія, гіповолемія, гіпер/гіпокаліємія, гіпомагнійємія, ацидоз, гіпотермія; чотири „Т”: tension (напружений) пневмоторакс, тампонада серця, тромбемболія, токсичне передозування.
30. Фармакотерапія при зупинці серця.
31. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора.
32. Тривалість серцево-легеневої реанімації, ознаки, які вказують на її ефективність та припинення.
33. Післяреанімаційна підтримка.
34. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації.
35. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації..
36. Діагностика та екстрена медична допомога при гострому коронарному синдромі.
37. Діагностика та екстрена медична допомога при кардіогенному шоці.
38. Діагностика та екстрена медична допомога при гіпертонічному кризі.
39. Діагностика та екстрена медична при анафілактичному шоці.
40. Діагностика та екстрена медична допомога при гіпотермії.
41. Діагностика та екстрена медична допомога при утопленні.
42. Діагностика та екстрена медична допомога при ураженні електричним струмом.
43. Діагностика та екстрена медична допомога при комі невизначеної етіології .
44. Діагностика та екстрена медична допомога при комах, пов’язаних із цукровим діабетом.
45. Діагностика та екстрена медична допомога при отруєнні невідомим газом.

46. Діагностика та екстрена медична допомога при отруєнні невідомою речовиною.
47. Діагностика та екстрена медична допомога при механічних пошкодженнях черепа.
48. Діагностика та екстрена медична допомога при механічних пошкодженнях хребта.
49. Діагностика та екстрена медична допомога при механічних пошкодженнях грудної клітки.
50. Діагностика та екстрена медична допомога при механічних пошкодженнях органів черевної порожнини, тазу і тазових органів.
51. Діагностика та екстрена медична допомога при механічних пошкодженнях кінцівок.
52. Діагностика та екстрена медична допомога при політравмі.
53. Діагностика та екстрена медична допомога при синдромі довготривалого стиснення і розчавлення.
54. Діагностика та екстрена медична допомога при зовнішній і внутрішній кровотечі.
55. Діагностика та екстрена медична допомога при травматичному шоці.
56. Діагностика та екстрена медична допомога при геморагічному шоці.
57. Діагностика та екстрена медична допомога при гемо- і пневмотораксі.
58. Алгоритм дій бригади екстреної медичної допомоги при дорожньо-транспортній пригоді.
59. Загальні принципи детоксикаційної терапії на догоспітальному етапі. Андидотна терапія.
60. Порядок дій бригад екстреної медичної допомоги у безпечному вогнищі масового ураження.
61. Первинне медичне сортування за системою START.
62. Правила використання сортувальних браслетів і талонів.
63. Поняття про бригади постійно готовності першої черги. спеціалізовані бригади постійної готовності другої черги, мобільні польові бригади, їх

формування і завдання.

64. Роль відділень екстреної медичної допомоги багатопрофільних лікарень в оптимізації надання медичної допомоги при масових ураженнях.

Завдання до самостійної роботи

1. Основні завдання, функції, права та відповідальність бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги.

2. Табелі оснащення та засоби особистої безпеки бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги.

3. Організаційна структура, основні завдання, функції та оснащення відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги багатопрофільної лікарні.

4. Надання медичної допомоги в ході первинного огляду. Визначення подальшої тактики на місці події.

5. Завдання вторинного огляду. Показання для проведення вторинного огляду на місці події та на шляху евакуації. Технологія вторинного (ABCDE) огляду постраждалого (хворого).

6. Патогенез, клініка, діагностика і лікування обструкції дихальних шляхів у пацієнтів різних вікових груп.

7 Показання і техніка інтубації постраждалого.

8 Застосування альтернативних методів забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою ларингеальної маски, ларингеальної трубки, комбітьюба.

9. Фармакотерапія при зупинці серця.

10. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора.

11. Післяреанімаційна підтримка.

12. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації.

13. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації..

14. Загальні принципи детоксикаційної терапії на догоспітальному етапі. Андидотна терапія.

15. Порядок дій бригад екстреної медичної допомоги у безпечному вогнищі масового ураження.

16 Поняття про бригади постійно готовності першої черги, спеціалізовані бригади постійної готовності другої черги, мобільні польові бригади, їх формування і завдання.

Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового контролю.

1. Виконувати штучне дихання, непрямий масаж серця.

2. Фіксувати язик.

3. Відновлення прохідності дихальних шляхів.
4. Зупиняти зовнішні кровотечі.
5. Здійснювати первинну обробку рани.
6. Проводити транспортну іммобілізацію.
7. Визначати групи крові, резус-належність.
8. Переливати компоненти крові і кровозамінники.
9. Накласти пов'язку "чепчик".
10. Накласти пов'язку на молочну залозу.
11. Накласти оклюзійну пов'язку при проникаючому пошкодженні грудної порожнини.
12. Накласти колоскову пов'язку на плечовий суглоб.
13. Накласти "черепахову" пов'язку на ліктьовий суглоб.
14. Накласти пов'язку Гіппократа.
15. Накласти пов'язку на потилицю.
16. Накласти пов'язку на обидва ока.
17. Накласти пов'язку "вездечка".
18. Накласти пращеподібну пов'язку.
19. Накласти пов'язку Дезо.
20. Накласти пов'язку Вельпо.
21. Накласти пов'язку "лицарська рукавичка".
22. Накласти пов'язку на кисть та пальці типа (рукавиця).
23. Визначити індивідуальну і резус-сумісність крові донора та реципієнта.
24. Макроскопічна оцінка доброякісності крові.
25. Зупинити артеріальну кровотечу пальцевим притисканням.
26. Зупинити артеріальну кровотечу з передпліччя за допомогою джгута.
27. Зупинити артеріальну кровотечу з передпліччя та плеча за допомогою закрутки.
28. Підібрати інструменти для операції перев'язки судин на протязі.
29. Проведення закритого масажу серця штучного дихання "рот в рот", "рот в ніс" на фантомі

30. Проведення транспортної іммобілізації верхньої та нижньої кінцівки.
31. Пальпація периферійних артеріальних судин.
32. Діагностика остеомієліту по рентгенограмах.
33. Діагностика кісткового туберкульозу по рентгенограмах.
34. Проведення об'єктивного обстеження голови та ший.
35. Проведення об'єктивного обстеження органів грудної клітки.
36. Проведення об'єктивного обстеження органів черевної порожнини.
37. Проведення об'єктивного обстеження опорно-рухового апарату, визначення абсолютної та відносної довжини кінцівок.
38. Визначення тривалості кровотечі і часу зсідання крові
39. Місцеве знеболення

Правила оскарження оцінки: якщо студент не згодний з оцінкою Він чи Вона можуть перескласти дисципліну комісії.

Якщо студент не зможе відповісти на запитання комісії, його оцінка може бути знижена.

Харківський національний медичний університет
IV медичний факультет
Кафедра хірургії №3
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 221 «Стоматологія»
Освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського)
рівня вищої освіти підготовки

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Екстрена та невідкладна хірургічна допомога»

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри хірургії №3

Протокол № від
“28”серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

_____ чл.-кор. НАМНУ,
(підпис) проф. Лупальцов В.І.
(прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем хірургії

Протокол від.
“ 29”серпня 2020 року № 1

Голова

_____ проф. Сипливий В.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

Харків – 2020 р.

Розробники: Лупальцов Володимир Іванович, Ягнюк Андрій Іванович, Дехтярук Ігор Андрійович.

Викладачі: Лупальцов Володимир Іванович, Вандер Костянтин Олександрович, Ягнюк Андрій Іванович, Дехтярук Ігор Андрійович, Кітченко Сергій Сергійович, Мірошніченко Олександр В'ячеславович, Скалій Микола Миколайович, Котовщиков Максим Сергійович

Інформація про викладачів:

Лупальцов Володимир Іванович, член-кореспондент НАМНУ, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 057 370 60 60, *e-mail:* surgdis@ukr.net

Вандер Костянтин Олександрович, доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 067 576 55 71, *e-mail:* 2016kosta@ukr.net

Ягнюк Андрій Іванович, кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 067 794 97 03, *e-mail:* yagnyuk@ukr.net

Дехтярук Ігор Андрійович, кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 097 384 53 12, *e-mail:* surgdis@ukr.net

Скалій Микола Миколайович кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 099 666 46 99, *e-mail:* lbravo23@ukr.net

Кітченко Сергій Сергійович асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 050 026 02 46, *e-mail:* kitchenko_ss@ukr.net

Мірошніченко Олександр В'ячеславович, асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 050 303 79 57 *e-mail* mukab1980@ukr.net

Котовщиков Максим Сергійович, асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 050 401 60 21, *e-mail:* klinok18hosp@ukr.net

Контактний тел. та e-mail кафедри: тел. (057)370-60-60, *e-mail:* surgdis@ukr.net

Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: розклад та місце проведення за попередньою домовленістю з викладачем на платформі MOODLE або ZOOM.

Локація: заняття проводяться в умовах КНП «Міська клінічна лікарня №31 Харківської міської ради»

Інформація по дисципліну «Екстрена та невідкладна хірургічна допомога»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів 1,5	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 45	Спеціальність: 221 «Стоматологія» магістри (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		5-й	-
		Семестр	
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 15	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	9-й	-
		Лекції	
		8 год.	-
		Практичні, семінарські	
		22 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		15 год.	-
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: Диференційований залік			

Освітня програма вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, кваліфікація освітня, що присвоюється – магістр, галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 228 «Педіатрія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266», відповідно до наказу МОН України від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

Опис навчальної дисципліни «Екстрена та невідкладна хірургічна допомога» (анотація).

Хірургія - один з основних розділів клінічної медицини, який вивчає захворювання та пошкодження організму при лікуванні яких використовуються методи та засоби, що супроводжуються порушенням цілісності покровних тканин організму. Вона є дисципліною, що надає базові знання з хірургічної паталогії, які є необхідними лікарю незалежно від його подальшої спеціалізації. Вивчення основ хірургії має важливе значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей. Відповідно до навчального плану вивчення дисципліни «**Екстрена та невідкладна хірургічна допомога**» передбачено на 5 курсі у 8 семестрі, коли студент набув відповідні знання з основних базових дисциплін, з якими інтегрується програма дисципліни «**Екстрена та невідкладна хірургічна допомога**» і може оволодіти знаннями щодо основ патогенезу, клінічних проявів та методів діагностики хірургічних захворювань органів черевної порожнини та грудної клітки, оволодіти навичками надання першої допомоги при невідкладних станах, здійснювати кваліфікований догляд за хворими хірургічного профілю.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, топографічної анатомії, загальної хірургії, фармакології, екстреної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими хірургічного профілю.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Мета вивчення хірургії полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки магістра за спеціальністю 221 «Стоматологія», і є основою для побудови змісту навчання. засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипичних клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології у межах, відповідних підготовці лікаря з урахуванням особливості його спеціальності.

Основними завданнями курсу є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія» є набуття студентами компетентностей:

- Інтегральні компетенції:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- Загальні компетенції:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- Спеціальні (фахові, предметні) компетенції:

Навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду; здатність до ведення медичної документації.

Вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у студентів соціальних навичок: комунікативність (реалізується через: метод роботи групах тамозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі); робота в команді (реалізується через: метод роботи групах тамозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів); конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри), тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи); лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

Статус дисципліни: основний формат дисципліни змішаний - дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (ZOOM, Moodle), очне та дистанційне консультування.

Методи навчання. Для проведення занять використовуються клінічний (курація хірургічних хворих), фантомний, електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, лекції), науковий (участь у наукових розробках з дисципліни), контрольний (тести, ситуаційні завдання, оцінка практичних навичок, захист клінічного кейсу)

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати та вмти:

Знати основні принципи організації екстреної хірургічної допомоги при гострої хірургічної патології органів грудної клітки та черевної порожнини населенню України.

Визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми при гострої хірургічної патології органів грудної клітки та черевної порожнини.

Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.

Тракувати загальні принципи екстреної допомоги, реабілітації і профілактики найбільш поширеної гострої хірургічної патології органів грудної клітки та черевної порожнини.

Здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширеної гострої хірургічної патології органів грудної клітки та черевної порожнини.

Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш гострої хірургічної патології органів грудної клітки та черевної порожнини.

Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину гострої хірургічної патології органів грудної клітки та черевної порожнини.

Складати план обстеження та інтерпретувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу гострої хірургічної патології органів грудної клітки та черевної порожнини.

Демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції при наданні екстреної допомоги патології органів грудної клітки та черевної порожнини (в межах спеціальності).

Вести медичну документацію

Зміст дисципліни «Екстрена та невідкладна хірургічна допомога»

Навчально-тематичний план дисципліни «Екстрена та невідкладна хірургічна допомога»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гострий апендицит. Курація хворого для написання історії хвороби.	2
2	Черевні грижі та їх ускладнення.	2
3	Гострий холецистит.	2
4	Ускладнення виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки.	2
5	Гострий панкреатит.	2
6	Гостра кишкова непрохідність.	2
7	Перитонит.	2
8	Гострі гнійні захворювання легенів та плеври	2
9	Травми органів грудної клітки та черевної порожнини. Шок у хірургічних хворих.	2
10	Диференційований залік	2
	Всього годин практичних занять	20
	Лекції	
1	Гостра кишкова непрохідність.	2
2	Гострий панкреатит.	2
3	Ускладнення виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки.	2
4	Гнійні захворювання легенів та плеври	2
5	Шок у хірургічних хворих	2
	Всього лекційних годин	10
	Самостійна робота студента (СРС)	15
	Разом	45

Тематика практичних занять дисципліни «Хірургія»

1. Гострий апендицит. Курація хворого для написання історії хвороби. Класифікація гострого апендициту. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика з іншими гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини, оперативне втручання. Ускладнення гострого апендициту. Лікувальна тактика при апендикулярному інфільтраті та апендикулярному абсцесі.

2. Черевні грижі та їх ускладнення. Визначення поняття, класифікація гриж. Пахвинна, стегова, пупкова, післяопераційна грижа. Діафрагмальна та рідкі види гриж. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Вибір методу оперативного втручання. Ускладнення гриж. Патогенез, клініка, діагностика защемлених гриж, ознаки життєздатності защемленої кишки, оперативне лікування.

3. Гострий холецистит. Класифікація захворювань жовчного міхура та поза печінкових жовчних проток. Жовчнокам'яна хвороба. Гострий холецистит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, консервативна терапія та методи оперативного втручання. Хронічний калькульозний холецистит, показання до оперативного лікування та його варіанти. Малоінвазивна хірургія. Ускладнення гострого холециститу. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, показання до операції та методи оперативного втручання.

4. Ускладнення виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клініка, методи діагностики та диференційна діагностика, лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки. Види оперативних втручань при лікуванні виразкової хвороби. Перфоративна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, методи діагностики, оперативне лікування. Кровоточуча виразка шлунка і дванадцятипалої кишки: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Вибір лікувальної тактики. Консервативна терапія, показання до операції та методи оперативного втручання. Ускладнення виразкової хвороби: стеноз, пе-

нетрація, малігнізація. Патогенез, клініка, діагностика, лікувальна тактика. Види оперативних втручань.

5. Гострий панкреатит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікувальна тактика, показання до оперативного втручання та його види. Ускладнення гострого панкреатиту: ранні (токсемічні, або вісцеропатичні), гнійні та післянекротичні. Патогенез, клініка, діагностика, лікування ускладнень.

6. Гостра кишкова непрохідність. Класифікація гострої кишкової непрохідності. Механічна кишкова непрохідність - гостра обтураційна кишкова непрохідність, гостра странгуляційна кишкова непрохідність. Динамічна кишкова непрохідність. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи консервативного лікування, показання до операції, методи оперативного втручання.

7. Перитоніти. Визначення перитоніту. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, наявність симптомів подразнення очеревини, діагностика, принципи лікування. Основні моменти оперативного втручання та особливості дренування черевної порожнини при розповсюдженому перитоніті. Причини виникнення обмежених форм перитоніту. Патогенез, клінічна картина, діагностика, наявність симптомів подразнення очеревини. Оперативне лікування обмежених форм перитоніту. Комплексне лікування перитоніту, зокрема, інфузійна терапія, антибіотикотерапія, абсолютність показання до операції та вибір методики оперативного втручання.

8. Гострі гнійні захворювання легень та плеври. Класифікація захворювань легень та плеври. Гострий гнійний плеврит, емпієма плеври. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Методи дренування плевральної порожнини. Гнійні захворювання легень, абсцес та гангренна легень. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, варіанти оперативного лікування.

9. Травма органів грудної клітки та черевної порожнини. Шок у хірургічних хворих Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина при травмах органів грудної клітки та черевної порожнини. Визначення поняття шоку, його розновиди Лікування шоку. Серцево-легенева реанімація: відновлення прохідності дихальних шляхів, дихання, кровообігу.

10. Диференційований залік

Рекомендована література.

1. Лисенко Б.П., Шейко В.Д., Хіміч С.Д. Хірургія // Київ, «Медицина», 2010-712с.
2. Хірургія: Підручник // Захараш, О.І. Пойда, М.Д. Кучер.-К.: Медицина, 2006.-656с.
3. Невідкладна військова хірургія. Українське видання.- «Наутилус». – 2015 – 467 с.
4. Moshe Schein. Schein's common sense emergency abdominal surgery. Springer.– 2005 –458 p.
5. J.R. Howe. Endocrine and Neuroendocrine Surgery / James R. Howe // Springer-Verlag Berlin Heidelberg. – 2017. – 160 p.
6. Kingsnorth A. N. Management of abdominal hernias / A. N. Kingsnorth. — 2001. – 420 p.
7. Lumley J.S.P. Vascular Surgery / J.S.P. Lumley, Jamal J. Hoballah // Springer-Verlag Berlin Heidelberg. – 2009. – 462 p.

Політика та цінності дисципліни.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Відвідування пацієнтів під час курації в лікарні можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію), або іншими інфекційними захворюваннями згідно поточної епідемічної ситуації.

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені «Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті», розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякування чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії.

Основні «так» та «ні». Слід пам'ятати що заняття проходять в установі охорони здоров'я (на базі 31 міської клінічної лікарні), що вимагає дотриманням низки вимог: обов'язкова наявність змінного взуття, халата, медичної шапочки. Заборонено без супроводу та дозволу викладача знаходитися у палатах, операційних, маніпуляційних, перев'язувальних. Потрібно не за-

важати роботі медичних співробітників та уникати прирікань з персоналом лікарні. При виникненні конфліктної ситуації з персоналом лікарні поставити до відома викладача. Слід пам'ятати - куріння у лікарні та на її території заборонено.

Важливо дотримуватися правил належної поведінки в аудиторії. Ці правила є загальноприйнятими, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників. Під час занять дозволяється: - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволу викладача; - пити безалкогольні напої; - фотографувати слайди презентацій; - брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів). заборонено: - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження); - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби; - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу; - грати в азартні ігри; - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету та лікарні (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території); - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику.

Плагіат та академічна доброчесність.

Кафедра хірургії №3 підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в питання академічної доброчесності. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважається плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Охорона праці.

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабус ізтверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки педіатричного профілю та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сайті кафедри хірургії №3 ХНМУ.

Політика оцінювання.

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми «Хірургія» та «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу ХНМУ.»

При кредитно-трансферній системі організації навчального процесу ECTS вивчення дисципліни «Екстрена та невідкладна хірургічна допомога» на V- курсі завершується диференційованим заліком. Передбачені наступні форми контролю успішності навчання:

1. Контроль поточної навчальної діяльності (ПНД) студентів на кожному практичному занятті. Викладачі слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в областях, що входять до тем практичних занять. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, методика призначення терапії, контроль засвоєння практичних навичок. Оцінювання та контроль ПНД студентів здійснюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни. Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни кожному студенту викладачем в «Журналі обліку успішності і відвідування занять студентами» (форма № ЕН-1) виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». На кожному практичному занятті оцінюються знання і практичні навички (уміння) всіх присутніх студентів; Про присутність студента на занятті свідчить наявність оцінок у відповідних графах, відсутність на заняттях відмічається в першій графі знаком «нб».

За підсумками кожного семестру середню оцінку (с точністю до сотих) за поточну діяльність викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Середній бал поточної успішності викладачем кафедри переводиться в 120-бальну шкалу ECTS.

2. Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Додатковими балами оцінюються виконані індивідуальні завдання студента: доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали; доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали; доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів; участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5 – 10 балів

Допуск до диференційованого заліку визначається у балах ПНД, а саме: min - 70, max - 120 балів.

2. Диференційований залік (ДЗ) ДЗ проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до – 80 балів.

Методика проведення ДЗ.

1. Оцінювання засвоєння практичних навичок («виконав-не виконав») в день складання. .

2. Оцінювання теоретичних знань за всіма темами дисципліни за складеними на кафедрі білетами -5 питань в кожному.

Допускається до оцінювання теоретичних знань при отриманні позитивних результатів оцінювання засвоєння практичних навичок.

Оцінювання теоретичних знань проводиться за 4-бальною (традиційною) системою (оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно») з перерахуванням у багатобальну шкалу ECTS (див. таб).

Оцінка з дисципліни є сума балів за ПНД за рік та ДЗ у балах від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Для зарахування студент має отримати від 70 до 120 балів.

Оцінювання теоретичних знань.

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
	16	13	10		
	16	13	10		
	16	13	10		
	16	13	10		
	16	13	10		
	80	65	50		

. Для зарахування студент має отримати від 50 до 80 балів.

Конвертація балів оцінювання дисципліни в ECTS та традиційні оцінки

Оцінка дисципліни в балах ECTS	Оцінка за шкалою ECTS	Традиційна оцінка з дисципліни
200 – 180	A	5
179 – 160	B	4
159 – 150	C	4
149 – 130	D	3
129 – 120	E	3
119-0	F,F _x	2

Диференційований залік з дисципліни або її частини - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.